

ВІД АВТОРА

«Біткоїнові мільярдери» — це захопливий описовий переказ на основі десятків інтерв'ю, сотень джерел, а також тисяч сторінок документів, зокрема протоколів кількох судових розглядів. З приводу деяких подій цієї історії існує низка різних і нерідко суперечливих думок. У міру своїх можливостей я відтворив ці сцени у своїй книзі, базуючись на інформації, яку вдалося отримати з документів та інтерв'ю. Інші сцени я описав з погляду індивідуального сприйняття, не висловлюючи свого ставлення до них. У деяких випадках я змінив чи дофантазував деталі обставин та описів.

У 2010 році я опублікував книгу «Випадкові мільярдери: як створювався *Facebook*», на основі якої знято фільм «Соціальна мережа». Я й уявити не міг, що одного дня знову повернуся до персонажів тієї історії — Тайлера та Кемерона Вінклвоссів, однойцевих близнюків, які судилися з Марком Цукербергом з приводу створення того, що незабаром стало однією з найвпливовіших компаній на землі.

У світі, в якому були опубліковані «Випадкові мільярдери», фейсбук був революцією, а Марк Цукерберг — революціонером. Він намагався змінити соціальний устрій — спосіб взаємодії суспільства і те, як люди знайомляться, спілкуються, закохуються і живуть. Близнюки Вінклвосси були його ідеальною протилежністю: консервативні «люди Гарварду», привілейовані спортсмени, які в багатьох очевидних відношеннях уособлювали впливові кола.

Нині все сприймається інакше. Ім'я Марка Цукерберга відоме майже кожній родині. Фейсбук став повсюдним, домінуючи в більшій частині інтернету (незважаючи на те що він постійно опиняється в центрі скандалів, починаючи зі скандалу зі зламом бази з користувачькими даними і закінчуючи історією з розповсюдженням фальшивих новин та забезпеченням платформи для політичних дестабілізацій). Тим часом Тайлер та Кемерон знову стали героями новин, цього разу в неочікуваній іпостасі, як лідери абсолютно нової цифрової революції.

Звичайно, я прекрасно усвідомлюю іронічність ситуації: Цукерберг та близнюки не тільки помінялись ролями — повстанці проти Імперії Зла — але й моя книга та фільм на її основі сприяли тому, що за братами закріпився певний образ, який зараз потребує перегляду. Я переконаний, що Тайлер і Кемерон Вінклвосси зовсім не випадково двічі опинились у правильному місці в правильний час.

Другі шанси в літературі, як і в житті, випадають рідко. Але я сподіваюся довести, що другий шанс близнюків Вінклвоссів, зрештою, має всі умови затьмарити перший. Біткоїн та технологія, що лежить в його основі, здатні перевернути інтернет з ніг на голову. Так само, як фейсбук було створено для того, щоб соціальні мережі змогли переміститись із фізичного світу в інтернет, криптовалюти, такі як біткоїн, були створені для фінансового світу, який у наш час функціонує переважно онлайн. Технологія, що лежить в основі біткоїна, — це не примха, не бульбашка, не схема; це фундаментальний переворот у свідомості, який, зрештою, все змінить.

ДІЯ ПЕРША

Душевні рани мають таку особливість — вони можуть бути незримими, але вони ніколи не загоюються; завжди болісні, завжди готові закровоточити щойно їх торкнуться, вони залишаються свіжими та широко розкритими в людському серці.

АЛЕКСАНДР ДЮМА,
«Граф Монте-Крісто»

1

У КЛІТЦІ З ТИГРОМ

22 лютого 2008 року.

Двадцять третій поверх нічим непримітної офісної вежі на околицях фінансового кварталу Сан-Франциско.

Звичайне скло, сталь та бетон, наліплені в надміру кондиціоновані, добре освітлені кубики. Стіни кольору ячної шкаралупи та килими кольору індустріальний беж. Люмінесцентні смужки розтинають плити підвісної стелі, схожої на поле для гри в хрестик-нулики. Банькати кулери, облямовані хромом столи для перемовин, офісні крісла зі штучної шкіри.

Було заледве по третій, п'ятниця, і Тайлер Вінклвосс стояв біля панорамного вікна, оглядаючи одноманітні офісні будівлі, що височіли в полудневому серпанку, натикані, як шпильки в голечник. Він чимдуж намагався відсorbнути фільтрованої води з тонесенького пластикового келишка, щоб не заляпати свою краватку. Після стількох днів, місяців, — чорт забирай, років! — у цій краватці навряд чи була якась необхідність. Чим довше тягнулось це випробування, тим більшою була ймовірність, що рано чи пізно він прийде на наступне нескінченне засідання у своїй олімпійській гребній куртці.

Тайлеру вдалося відчути смак простої води, перш ніж пластик келишка під його пальцями зім'явся всередину і цівки води просякнули рукав його класичної сорочки, оминувши краватку. Жбурнувши келишок у смітєвий кошик під вікном, він струснув мокрим зап'ястком.

— Ще один пункт до списку. Паперові келишки у формі конуса. Який садист до цього додумався?

— Можливо, той самий, що винайшов це освітлення. Я став значно засмаглішим з того часу, як нас перевели на цей поверх. Забудь про вогняні ями! Готовий побитись об заклад, що чистилище всяєне люмінесцентними лампами.

Тайлерів брат Кемерон розтягнувся на двох кріслах зі штучної шкіри в іншому кінці приміщення. Він був у спортивному піджаку, без краватки. Своїми довгими ногами він упирився в куток прямокутного столу для перемовин. Один із його шкіряних черевиків сорок сьомого розміру був у небезпечній близькості до екрана відкритого Тайлерового ноутбуку, але Тайлер заплющив на це очі. Це був довгий день.

Тайлер знав, що їх спеціально змусили тут нудьгувати. Досудове врегулювання — це вам не судовий процес. Останній — ретельно підготовлена битва, в якій обидві сторони намагаються вибороти собі перемогу, яку математики та економісти назвали б грою, де переможець може бути тільки один. Судовий процес супроводжувався успіхами та невдачами, але в його глибині приховувалась первісна енергія; його осереддям була війна. Та досудове врегулювання зовсім інше. При належному проведенні в ньому немає переможця чи переможеного, є лише дві сторони, які прийшли до компромісного розв'язання проблеми, які «розрубали дитя». Досудове врегулювання не було схоже на війну. Воно радше нагадувало довгу поїздку автобусом, яка закінчувалась тільки тоді, коли всіх пасажирів так втомлював вид за вікном, що вони доходили згоди стосовно місця призначення.

— Якщо бути точним, — сказав Тайлер, повертаючись спиною до вікна та сірості ще одного північнокаліфорнійського пообіддя, — в чистилищі на цей час перебуваємо не ми.

Щоразу, як юристи виходили з приміщення, Тайлер і Кемерон намагались не зациклюватись на самій справі. На початку їм це важко вдавалось. Одного разу вони були настільки переповнені гнівом та відчуттям зради, що ледве могли думати про щось інше.

Однак тижні перетворювались на місяці, і вони вирішили, що гнів не піде на користь їхньому здоровому глузду. Як невтомно товкмачили їм юристи, вони мають довіритись системі. Тому, залишаючись на самоті, вони намагались розмовляти про що завгодно, крім того, що їх сюди привело.

Те, що зараз їхня бесіда точилась навколо середньовічної літератури, зокрема багатоколової концепції пекла Данте, свідчило, що така стратегія уникання почала давати збій; здається, через довіру до системи вони опинилися в пастці однієї з фантазій Данте. А якщо й так, це все одно дало їм тему для розмови. Підлітками Тайлер та Кемерон жили в Коннектикуті, вони обоє були одержимі латиною. Пройшовши всі курси, доступні випускним класам середньої школи, брати звернулися до директора з проханням організувати короткостроковий курс із середньовічної латини разом зі священником-езуїтом, який вів латинську програму. Разом зі святим отцем близнюки переклали «Сповідь» Блаженного Августина та інші середньовічні наукові праці. Незважаючи на те що свою найвідомішу працю Данте написав не латиною, вони обоє, володіючи італійською на достатньому рівні, могли зіграти в гру з оновлення декорацій у його пеклі: кулери для води, люмінесцентні лампи, лекційні дошки... юристи.

— Технічно, — зауважив Тайлер, — ми зараз у лімбі. Це він у чистилищі. А ми не зробили нічого поганого.

Почувся несподіваний стукіт. Першим увійшов один із їхніх власних юристів, Пітер Каламарі. Його сорочка із зображенням пальм від «Томмі Багама» була недбало запхана за пасок блакитних джінсів, таких великих, що вони робили його ходу кумедною; Тайлер подумав, що він не здивується, якщо етикетка досі на місці. Гірше того, Каламарі був взутий у сандалі. Мабуть, він купив їх там же, де й джінси.

За їхнім юристом йшов судовий примиритель Антоніо «Тоні» П'яцца, який справляв набагато сильніше враження. Він був одягнений у бездоганний костюм та краватку, але був такий підтягнутий, що здавався виснаженим. Його сиве волосся було гарно та

охайно підстрижене, а щоки — належно засмагли. У ЗМІ П'яцца був відомий як «майстер досудового врегулювання» — він успішно вирішив понад чотири тисячі складних суперечок, нібито мав фотографічну пам'ять і був експертом у бойових мистецтвах. Вважалось, що саме на своїх тренуваннях з айкідо він навчався, як спрямовувати агресію на щось продуктивне. П'яцца був незламним. Теоретично, він був ідеальним водієм автобуса у цій, здавалося б, нескінченній поїздки.

Перш ніж двоє юристів устигли зачинити за собою двері, Кемерон зняв свої ноги зі столу.

— Він погодився?

Кемерон звернувся із цим питанням до П'яцци. Вони почали сприймати Каламарі, партнера хвалькуватої, пихатої юридичної фірми «Куїнн Емануель», не більше ніж посередником між ними та цим майстром айкідо. Ймовірно, його просторі джинси та сандалії були спробою влитися в атмосферу Кремнієвої долини, але Кемерон дійшов висновку, що це не юрист, а якась пародія.

Насправді його навіть не мало тут бути. Каламарі заміщав Ріка Вердера-молодшого, головного юриста у їхній справі, який в останню хвилину не зміг приїхати, тому що вирішив представляти компанію у справі про банкрутство у розмірі 2 мільярдів доларів. Незважаючи на те що доля справи Вінклвоссів цілковито залежала від нього, Вердер — у вирішальну для справи мить — не з'явився на досудовому врегулюванні.

Близнюки розуміли, що він вирішив переключитись на справу, яка, на його думку, була більшою та кращою. Брати найняли фірму «Куїнн Емануель» у спробі посилити свою команду юристів, оскільки досудовий розгляд уже добігав кінця і на горизонті маячив суд. Ця фірма, заснована у 1986 році Джоном Б. Куїнном, була відома своїми жорсткими судовими юристами, які займались винятково діловими судовими спорами та арбітражними розглядами. Вона також стала першою, хто відмовився від офіційного дрес-коду — щось нечуване у світі респектабельних юридичних компаній. Саме це нововведення пояснювало недбальство в одязі Каламарі.

— Це не «ні», — сказав П'яцца. — Але в нього виникли певні міркування.

Тайлер подивився на свого брата. Їх клопотання початково було ідеєю Кемерона. Вони витратили так багато часу, кидаючись вперед і назад між своїми юристами, а тепер посередині опинився П'яцца, сріблястий сфінкс, який постійно шукає золоту середину. Кемерон задумався, чи існує взагалі спосіб покінчити з усім цим театром. Дідько, ще не так давно вони втрюх зустрічалися в ідальні коледжу. Можливо, вони могли б знову сісти разом — лише вони втрюх, жодних юристів — і поговорити про це.

— Що за міркування? — запитав Кемерон.

— Міркування безпеки, — відповів після паузи П'яцца.

Тайлеру знадобилося кілька секунд, щоб усвідомити, про що говорить цей чоловік. Його брат піднявся зі свого стільця.

— Він що, думає, що ми його поб'ємо? — запитав Кемерон. — Справді?

Тайлер відчув, як його щоки червоніють.

— Ви, мабуть, жартуєте.

Їхній юрист ступив уперед.

— Важливо те, що коли не брати до уваги міркувань безпеки, він прихильно поставився до самої ідеї, — заспокійливо сказав він.

— Серйозно, дозвольте мені розібратись, — вимовив Тайлер. — Він думає, що ми збираємось його відгамселити? Під час досудового врегулювання? У головному офісі посередника?

Обличчя П'яцци залишалось незворушним, але його голос понизився на октаву і став таким заспокійливим, що легко міг когось приспати.

— Давайте спробуємо зосередитись. Теоретично він погодився на зустріч. Залишилось лише узгодити деякі деталі.

— Ви маєте намір прикувати нас кайданками до кулера? — запитав Кемерон. — Тоді він почуватиметься більш комфортно?

— Це не знадобиться. В кінці коридору є скляна кімната для перемовин. Ми можемо призначити зустріч там. На зустріч віч-на-віч піде лише один із вас. Решта сидітимуть ззовні та спостерігатимуть.

Це була повна дурниця. Тайлеру здавалося, що з ними поводяться як із дикими звірами. *Міркування безпеки!* У нього з'явилося відчуття, що ці слова самі прийшли від нього. Вони звучали точнісінько так, як щось, що тільки *той* міг сказати чи навіть подумати. Можливо, це була якась хитрість. Думка про те, що він перебуватиме у більшій фізичній безпеці, якщо зустріне тільки з одним із них, була майже такою ж смішною, як думка про те, що вони його поб'ють, але, можливо, він думав, що, говорячи лише з одним із братів, зможе отримати якусь інтелектуальну перевагу. Близнюки відчували, що він із самого початку незлюбив їх через їхній вигляд. На його думку, вони завжди були всього лише крутими хлопцями в кампусі. Тупими качками, які навіть не вміли кодувати, яким довелося найняти одного ботаніка для створення їхньої веб-сторінки — сторінки, яку тільки він, хлопчик-геній, міг або, радше, мав винайти. *Бо якби це вони були винахідниками, то вони б її винайшли.* Звичайно, за цією логікою вони хотіли б його прибити, якби могли запопасти його самого.

Тайлер заплющив очі, мить помовчав, потім стеновав плечима.

— Кемерон піде.

Його брат завжди був трохи стриманішим, менше альфою, більше готовий поступитись, коли поступливість була єдиним доступним варіантом. Безсумнівно, він краще підходить у цій ситуації.

— Як тигр у клітці, — сказав Кемерон, прослідуювавши у коридор за П'яццою та їхнім юристом. — Тримайте рушницю з транквілізатором напоготові. Якщо побачите, що я тягнусь до його горлянки, зробіть мені ласку, цільтеся у блейзер. Це мого брата.

На обличчі юриста і посередника не з'явилося і натяку на усмішку.

Коли сорок хвилин по тому Кемерон Вінклвосс увійшов до «акваріуму», ця мить стала найсюрреалістичнішою в його житті.

Марк Цукерберг уже сидів за довгим прямокутним столом у центрі кімнати. Кемерону здалося, що під його тілом зростом сто сімдесят сантиметрів на стільці була вмощена товста додаткова

подушка — бустер для мільярдера. Кемерон ледве усвідомлював, що він робить, коли зачинив за собою скляні двері; він міг бачити Тайлера та їхнього юриста, які зайняли місця позаду нього з іншого боку скла. Далі по коридору він побачив П'яццу та юристів Цукерберга, армію із чоловіків у костюмах. Більшість із них він упізнав; безсумнівно, він не міг забути Ніла Чаттерджі з фірми «Оррік, Херрінгтон та С'юткліфф», чоловіка, який так піклувався про свого дорогоцінного клієнта (та про те, що можуть сказати про нього брати), що коли близнюків запросили взяти участь у невимушеній розмові на інтернет-конференції в 2008 році, Чаттерджі був серед присутніх, мабуть, щоб проконтролювати те, що вони казатимуть. Чаттерджі та решта юристів тримали в руках жовті ліновані блокноти, хоча Кемерон не уявляв, що вони збираються записувати. Наскільки він знав, скляна зала для перемовин була звуконепроnikною, і, як йому було відомо, жоден із них не вмів читати по губах. Розмова мала відбутись між ним та Цукербергом: ніяких посередників, ніяких юристів, нікого, хто міг би підслухати, нікого, хто став би їм на заваді.

Цукерберг не підвів голови, коли Кемерон підійшов до іншого кінця столу. Дивний холодок, який Кемерон відчував спиною, зовсім не був викликаний надміру активним кондиціонером. Уперше за чотири роки він та його колишній однокурсник із Гарварду знову зустрілись.

Кемерон уперше зустрівся з Цукербергом у ідальні Кіркленду в жовтні 2003 року, коли сам Тайлер та їх друг Дів'я Нарендра підішли до нього, щоб обговорити соціальну мережу, яку вони розробляли попереднього року. Упродовж наступних трьох місяців вони вчотирьох зустрічались ще кілька разів у кімнаті Цукерберга та обмінялись більш як п'ятдесятьма електронними листами, обговорюючи цю веб-сторінку. Однак у той час близнюки та Нарендра не знали, що Цукерберг почав потай працювати над іншою соціальною мережею. Фактично, він зареєстрував доменне ім'я *thefacebook.com* 11 січня 2004 року, за чотири дні до їхньої третьої зустрічі, що відбулася 15 січня того ж року.

Через три тижні, 4 лютого 2004 року, він запустив сайт *thefacebook.com*. Кемерон, Тайлер і Дів'я дізнались про це трохи згодом зі студентської газети «Гарвард Крімсон». Невдовзі Кемерон висловив Цукербергу претензію електронним листом. Цукерберг відповів: «Якщо хочеш зустрітись і поговорити про це, я волів би побачитися з тобою наодинці. Дай мені знати...» Проте Кемерон відмовився, відчуваючи, що довіру було безнадійно підірвано. Ну що з цього могло вийти хорошого — звертатись до здорового глузду того, хто здатний на подібні вчинки? Єдине, що, на думку Кемерона, вони могли зробити на цьому етапі, — це покластись на систему, спершу подавши клопотання до адміністрації Гарварду та до президента Гарварду Лоуренса Саммерса, щоб вони втрутились і забезпечили дотримання кодексів честі, що стосуються взаємодії між студентами, чітко окреслених у настанові для студентів, а потім, коли із цього нічого не вийшло, неохоче звернулись до судів — і ось що вони тепер мають, чотири довгі роки по тому...

Кемерон, підійшовши до столу, опустив своє велике тіло на один зі стільців, коли той нарешті підняв погляд і крихітний натяк на дивну усмішку торкнув його губи. Було неймовірно важко прочитати, що на думці в людини, яка не має виразної міміки, але Кемерону здалося, що він вловив натяк на знервованість у тому, як Цукерберг гойднувся вперед, схрестивши під столом ноги у щиколотках, — простий проблиск людських емоцій. На диво, на ньому не було його фірмового сірого худі; можливо, він нарешті вирішив поставитись до цього серйозно. Цукерберг кивнув Кемерону, пробурмотівши щось схоже на привітання.

Упродовж наступних десяти хвилин говорив переважно Кемерон. Для початку він простягнув оливкову гілку: привітав Марка з усіма його досягненнями за останні кілька років після Гарварду. З тим, як він перетворив *facebook.com* — студентську соціальну мережу, що починалась як маленька, локальна веб-сторінка для знайомства студентів Гарварду, — на компанію *Facebook*, всесвітньо відомий феномен, який поширювався від школи до школи,

а потім від країни до країни, залучаючи спочатку мільйони, а потім мільярди користувачів, і зрештою охопив одну п'яту людей на планеті Земля, які тепер охоче та регулярно ділились своїми особистими даними, світлинами, вподобаннями, коханням та життям у мережі, яка не збиралась вповільнюватись.

Кемерон стримувався, щоб не вказати на очевидне: він, Тайлер та Дів'я були глибоко й твердо переконані, що фейсбук було створено на основі їхньої власної ідеї — веб-сторінки, яка спочатку називалась *Harvard Connection*, а потім була перейменована на *ConnectU* та являла собою соціальну мережу, мета якої полягала в тому, щоб допомогти студентам коледжу знайомитись одне з одним онлайн. Кемерон, Тайлер та Дів'я придумали *Harvard Connection*, розчаровані своїм убогим досвідом у кампусі. Перший курс виявився одним великим плавильним казаном. Чорт, адже саме під час тижня першокурсників Дів'я випадково познайомився з Кемероном у Гарвард-ярді та запросив його до своєї кімнати, щоб пограти на електрогітарі. З того дня вони стали нерозлучними друзями. Однак із часом подібні випадкові соціальні колізії в кампусі стали рідкістю, тому що вільного часу у всіх ставало дедалі менше. Ваша компанія обмежувалась вашими сусідами по кімнаті, вашою спортивною командою чи вашими товаришами по профільному предмету, і розширити її було важко. Погорювавши, близнюки та Дів'я вирішили це виправити. *Harvard Connection* — *ConnectU* — віртуальний кампус — відтворить студентське життя онлайн, без усіх отих фізичних бар'єрів та жорстких, непроникних соціальних бульбашок, які існували в офлайн-світі. Перший рік навчання міг початися заново, але цього разу всі будуть набагато мудрішими — тепер студенти не марнуватимуть свою молодість.

Навесні 2003 року база коду була майже завершена, однак їх перший програміст Санджей Мавінкурв закінчував навчання та збирався у Маунтін-В'ю у Каліфорнії, щоб працювати в *Google*. Тому близнюки та Дів'я мали знайти когось іншого, хто допоміг би їм завершити код. Віктор Гао працював над ним улітку, але

необхідність писати дипломну роботу не залишала йому достатньо вільного часу, тож з початком навчального року він уже не міг писати код, тому познайомив братів із другокурсником, який вивчав комп'ютерні науки та начебто був зацікавлений у підприємницьких проектах. На цьому етапі була створена база вихідного коду *Harvard Connection*, *ConnectU*, яка мала об'єднувати користувачів за доменним ім'ям їх електронної адреси. Наприклад, якщо користувач реєструвався з електронною адресою *Harvard.edu*, його автоматично додавали до мережі Гарварду. Це мало навести порядок у хаосі об'єднання всіх в одну велику мережу. *ConnectU* мала стати мережею, що складалася з менших мереж, а ті з іще менших мереж, і так далі, як російська матрешка, аж доки все не зводилось до окремого користувача.

Дів'я та близнюки розробили *ConnectU*, виходячи зі свого осяяння, що електронна адреса людини була не тільки хорошим способом встановлення її автентичності, а й хорошим проксі для визначення її кола спілкування в реальному житті — ваша електронна адреса була вашим віртуальним паспортом. Секретар Гарварду видавав студентам цього університету електронні адреси тільки з доменом *@harvard.edu*. Працівники банку «Голдман Сакс» отримували адресу електронної пошти з доменом *@goldmansachs.com*. Якщо у вас була одна із цих електронних адрес, найімовірніше, це означало, що ви якимось боком належали до цих кіл у реальному житті. Така загальна схема надавала мережі *ConnectU* цілісності, якої бракувало іншим соціальним мережам, типу *Friendster* та *Myspace*. Вона поєднувала користувачів за принципом, який давав змогу їм простіше знаходити один одного та об'єднуватись більш осмислено. Фактично це була та сама загальна схема, завдяки якій найнятий ними другокурсник, спеціаліст у комп'ютерних науках, скоро здобуде всесвітню славу та панівне положення в інтернеті.

На думку близнюків, Марка Цукерберга цікавили лише комп'ютерні мережі. З досвіду власної соціальної взаємодії з ним братам було очевидно, що Марк почувався набагато комфортніше,

розмовляючи з машинами, а не з людьми. Якщо розглядати ситуацію з такого погляду, то цілком логічно, що найбільша у світі соціальна мережа насправді була дітищем малоїмовірного союзу між близнюками та Цукербергом, а не породженням самого лише Цукерберга. Геній-одинак, який винаходить щось надзвичайне своїми власними силами, — це голлівудська казочка, таке буває лише в кіно. В реальному житті найбільші у світі компанії починались із динамічних дуетів: Джобс і Возняк, Брін і Пейдж, Гейтс і Аллен. Цей список можна продовжувати. І Кемерон був переконаний, що він мусив включати Цукерберга та Вінкловосів. Або Вінкловосів та Цукерберга.

Сидячи за столом для перемовин, Кемерон був змушений визнати, що те, що зробив Цукерберг, насправді вражало. Що б він там у них не запозичив, він перетворив це на справжню революцію. Якимось чином цей недолугий, блідий хлопчина зі стрижкою, що нагадувала роботу перукаря з дешевої циркульні, змінив світ. Про що Кемерон йому і сказав. Він говорив, що те, що створив Цукерберг, було неймовірним — інновацією, які траплялись, можливо, раз на покоління.

Коли Кемерон замовк, Цукерберг додав свої власні вітання. Він здавався щиро вражений тим, що під час навчання у Гарварді Кемерон і Тайлер стали національними чемпіонами з веслування та отримали можливість увійти до складу американської олімпійської команди з веслування і позмагатись за золото на Олімпійських іграх у Пекіні пізніше того ж літа. Він дивним чином нагадав Кемерону того ніякового хлопчину, якого вони вперше побачили у ідальні в Гарварді. Сором'язливий комп'ютерний фанат, якому пощастило вийти на їхню орбіту, нехай і на мить.

Приймаючи компліменти, Кемерон доклав усіх зусиль, щоб відігнати геть темні думки: він намагався не згадувати, як почувався, коли вперше прочитав про Цукербергову веб-сторінку у «Гарвард Крімсон». Якийсь час у графі «Робота» на сторінці Цукерберга на *thefacebook.com* зазначалося «Засновник, капітан [та] ворог держави». Як щодо злодія? — подумав Кемерон.

Але з цих думок жодного зиску.

Тепер усе це не мало значення.

Кинувши погляд на свого брата та на чоловіків, що сиділи за скляним акваріумом — усі ті юристи були повністю заглиблені у свої блокноти, — Кемерон стримав свої емоції.

— Марку, давай зариемо сокиру війни. Що було, те було. Ми не стверджуємо, що ми створили *Facebook*.

— Принаймні у чомусь ми згодні.

Спроба пожартувати? Кемерон не був упевнений, але все одно продовжив.

— Ми не кажемо, що ми претендуємо на 100%, ми кажемо, що ми заслуговуємо на більше, ніж нуль відсотків.

Цукерберг кивнув.

— Ось скажи, хіба б ти був там, де ти є зараз, якби ми не звернулись до тебе?

— Я зараз тут, бо ви подали на мене до суду.

— Ти знаєш, що я маю на увазі.

— Я знаю, що, на твою думку, ти маєш на увазі.

— Ми звернулись до тебе з нашою ідеєю. Ми дали тобі необмежений доступ до всієї нашої бази коду. Я бачив, як у твоїй голові засвітилась лампочка.

— Ви не були першими людьми у світі, в кого виникла ідея соціальної мережі, і я не був. *Friendster* та *Myspace* існували ще до *Facebook*, і, наскільки я знаю, Том не судиться зі мною через *Myspace*.

Виснажений і роздратований, Кемерон притиснув свої мозолясті пальці до столу між ними. Він уявив, як із кожним змахом весла гребна шлюпка розтинає воду.

— Це може тривати вічно, і жоден із нас при цьому нічого не виграє. Я людина, і ти людина. У тебе є компанія, якою ти керуєш, а в нас є олімпійська команда.

— І знову ми в чомусь сходимось.

— Життя занадто коротке, щоб продовжувати ходити взад-вперед, як оце ми зараз.

Цукерберг замовк, тоді, вказавши на юристів за склом позаду нього, промовив:

— Вони можуть з цим не погодитись.

— Знайдімо спільну мову, потиснемо руки і займемося великими справами свого життя, які чекають на всіх нас попереду.

Цукерберг мовчки дивився на нього. Здавалось, що зараз він скаже щось іще, але натомість він просто смикнувся і на його обличчі знову промайнула найкоротша з усмішок.

Потім, рухаючись наче робот, Цукерберг потягнувся через стіл, наче хотів потиснути Кемерону руку.

Кемерон відчув, як волосся в нього на карку піднялось сторчма. Що відбувається? Вони так ні до чого й не домовились — і все ж краєм ока він бачив, як Цукербергові юристи за склом зводять ся на ноги.

Кемерон, простягнувши руку, потис руку Марку Цукербергу.

І без жодного слова генеральний директор *Facebook* підходився зі стільця та попрямував до дверей. Кемерон і гадки не мав, що у того відбувалось у голові. Можливо, якимось чином Кемерону вдалося до нього достукатись, і Марк вирішив, зрештою, віддати близнюкам Вінклвоссам те, на що, на їхню думку, вони заслуговували.

Чи, можливо, Цукерберг втече до зали перемовин, де вони з юристами із *Facebook* отаборились на час досудового врегулювання, з іншою ідеєю?

— Як усе пройшло? — запитав Цукерберга його юрист Ніл Чаттерджі.

— Добре.

— Добре, як...?

— Добре, ніби я трахнув їх у вухо...

2

У БЕЗВИХОДІ

9 вересня 2011 року.

П'ята ранку.

Промені умбри, охри та золота, які бачать лише люди, що прокинулись безбожно рано, просочились крізь соковиті фарби дерев та засяяли на зміїстому лезі схожій на скло води.

— Веслуй, чорт забирай! *Веслуй!*

Кожна клітинка Тайлерового тіла запульсувала, коли він навалився усією своєю вагою на весло. Він застогнав, коли його широкі плечі розкрились, як крила птаха, його тіло вклалось у гребок майже з досконалою точністю. Безпосередньо перед ним у паралельному режимі рухався Кемерон, удвох вони були як дві частини скоординованого, добре змащеного механізму. Здалеку вони виглядали дуєтом, що рухався плавно і контрольовано, але зблизька, всередині склопластикової оболонки, що розрізала кришталеву воду, були самі лише жили, піт і бруд, вузли м'язів, що здимаються та опадають під шкірою, синці, пухирі та рвані рани.

Весла вгризались у воду, посилаючи човен уперед різкими поштовхами. Брати не просто діяли синхронно в механічному зусиллі своїх м'язів, прикладеному до весел з вуглеволокна; вони були фізично ідентичними. Народившись, щоб працювати як дві половинки одного цілого, вони здобули перевагу, яка допомогла їм із цікавинки — ідентичні близнюки в одній команді — стати командою світового класу, яка могла змагатись на олімпійському рівні.